

Р. В. Пилипчук, А. І. Шушківський

Комісія для виучування продукційних сил України ВУАН

КОМІСІЯ ДЛЯ ВИУЧУВАННЯ ПРОДУКЦІЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ВУАН Засн. 1919 з ініціативи та під головуванням [В. Вернадського](#) як Комісія для досліду вироб. сил України, у тому ж році перейменов. у Комісію для виучування природ. багатств України. Першочерг. завдання - укласти й видати зб. «Природні багатства України». З цією метою насамперед створ. секції з вивчення корис. копалин, гідротех. (обидві - керівник [В. Лучицький](#)), з буд. матеріалів України, з палива (обидві - [С. Тимошенко](#)), хім.-тех. ([В. Шапошников](#)), у складі яких діяли відділи з геол. дослідж. донец. вугілля, з вивчення способів рац. спалення кам'яного вугілля, з торфу, залізнич., гідрології, меліорації, болотознавства та ін. Наприкінці 1919 була найструктурованішою та найчисельнішою установою УАН - у її складі діяло 7 секцій, яким підпорядк. 7 комітетів, 6 підсекцій і 4 відділи. Серед чл. комісії - [В. Кістяківський](#), [М. Кащенко](#), [Е. Гарф](#), [Б. Лисін](#), [О. Фомін](#), [С. Франкфурт](#), [М. Малюшицький](#), [С. Кушакевич](#), [Г. Висоцький](#), [Б. Личков](#), [О. Сперанський](#), [І. Шевирьов](#), [В. Артоболевський](#), [Є. Опоков](#), [В. Плотніков](#), [Д. Белінг](#), [М. Шарлемань](#), [В. Різниченко](#). Після від'їзду [В. Вернадського](#) до Петрограда (нині С.-Петербург) 1921 припинила діяльність, однак формально не була скасована. 1926 відновила роботу, 1927 змінила назву. Голова - [Л. Яснопольський](#), заст. - [К. Симінський](#), [Є. Опоков](#), чл. - [Г. Де Метц](#), [А. Ярошевич](#). Комісія видавала бюлетень «Продукційні сили України», де, серед ін., опубл. наук. розвідки [М. Кащенка](#) та [К. Калачевської](#) «Київський Акліматизаційний Сад, його походження та теперішня робота», [Д. Лук'янова](#) «Наукова подорож до Кавказу та Криму», [С. Курдюмова](#) «Науково-дослідні роботи над торфом на Україні», [В. Тирановця](#) «Коноплі та льон на Поліссі», [М. Загорівського](#) «Гідробіологічні дослідження над лиманами північного узбережжя Чорного моря»; підготувала до друку «Атлас по хмілю» [О. Табенцького](#); вивчала проблеми цукр. промисловості, економіки птахівництва ([А. Ярошевич](#)), гончар. кустар. промислів, с. господарства (лікар. і тех. рослини, шовківництво, картоплярство, хмелярство, тютюнництво). Активно співпрацювала із [Комісією](#)

[для виучування народного господарства України ВУАН](#), 1927–29 провела з нею 30 спіл. засідань, на яких обговорювалися важливі нар.-госп. проблеми. Член комісії брали участь у спец. нарадах при Вищій раді нар. господарства й Держплані УСРР з проблем буровугіл. промисловості, для яких підготували низку матеріалів, проектів і кошторисів у галузі геол., теплотех., хім. і екон. дослідж. бурого вугілля. 1929 включена до Соц.-екон. відділу, 1931 припинила існування. 1934 на базі комісії засн. *Раду по вивченню продуктивних сил України НАНУ*.

Рекомендована література

1. Яременко Л. М. Документальна та бібліотечно-бібліографічна спадщина комісій з вивчення продуктивних сил України УАН-ВУАН (1919-1931). К., 2002;
2. див. також Комісії порайонного розроблення історії України ВУАН.

Бібліографічний опис:

Комісія для виучування продукційних сил України ВУАН / Р. В. Пилипчук, А. І. Шушківський // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. - К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. - Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-4360>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України

([докладніше](#)).